

— lepe zasadbe mladih tert, čelorejo po sistemi Dzirzonovi, mnogo kmetiških strojev, lepa goveda plemena Mariahoferskega in ovce jezerske, ktere pa zdaj plemenijo z ovnom Soustonskim. — Veča izleta smo imeli do zdaj dva: prvega na posestvo gosp. Reinigshaus-a; tu smo videli veliko drenažo, mnogo pitovne živine, silno trumo prešičev mladih in starih in velik hmeljnik. Videli smo tudi hmelj obirati in sušiti. Ko nas je gosp. Reinigshaus izverstno pogostil s pivo, vinom, mesom, surovim maslom in sirom, smo z gospodi docenti šli v deželni gozd, kjer nam je g. Smirger praktično pokazal, kar smo pred v šoli od gozdarstva čuli. Tako smo se okrepčali prav dobro dušno in telesno. — Drugi izlet smo imeli na posestvu gosp. barona Mandel-na in gosp. barona Wašingtona, podpredsednika kmetijske družbe štajarske. Tudi ta dva gospoda sta nas prijazno sprejela in pogostila, ter nas precej trudne zopet poživila. Gotovo ostaneta oba vsakemu učitelju, ki se je vdeležil tega izleta v vedno hvaležnem spominu. Da se g. Reinigshaus peča le s pitanjem živine (njegovih velikih tovarnic za pivo in rakijo, ne bom omenjal, ker te ne spadajo v naše področje), kar je pa, kakor je dr. Wilhelm omenil, na kvar živinoreji, ker po tem pridejo tudi naj bolje mlekarice pod zlo, se pa poslednjič imenovana gospoda vkvarjata le z umno živinorejo: prvi ima živino Mariahoferskega, drugi pa samo Holandskega plemena. Občudovali smo snažne mlekarice in pripravo za narejanje masla; vse je umno vredjeno in čuda lepo snažno. Baron Wašington se posebno peča tudi z rejo kokošjo.

Lav. Abram.

Učiteljski zbor v Ljubljani.

22. preteč. m. je bil napovedani občni zbor društva v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam na Kranjskem. Vdeleževali so se ga naj več vsi dosednji družniki, in tudi preč. prošt in deželni šolski nadzornik dr. A. Jarc in deželne vlade svetovalec g. J. Hočevnar sta prišla k zborovanju. Pervosednik g. korar Karol Legat pričuječe prijazno ogovori in povdarja lepo namero tega društva, ktero si stavi za svoje geslo vodilo: „Pomagaj si sam, in pomagal ti bode Bog“.

Iz dnarstvenega sporočila razvidelo se je, da ima ta družba sedaj že čez 23.000 gold. premoženja.

Med drugim se je sklenilo, da nova družbina pravila zadobé veljavo na dan tega zbora, in da naj se vsa družbina opravila od

tega dneva ravna po novih pravilih društva v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam na Kranjskem. *)

Za povernika temu društvu izvoljen bil je preč. proš in deželni šolski nadzornik dr. A. Jarc, za blagajnika g. M. Putrč, učitelj v vadnici pri c. k. izobraževalnici za učitelje, in v odbor ti-le g. g.: Jan. Eppich, M. Močnik, A. Praprotnik, Fr. Raktelj, Jak. Schott, J. Borštnik in Juri Uranič.

Konečno se g. M. Močnik v imenu društva preč. g. korarju K. Legatu zahvaljuje za natančno skerb in lepo darežljivost, ki jo je ta gospod kot povernikov namestnik imel že dalj časa pri tem društvu, ter se ob enem tudi pri njem poslovi, ker dobrega gospoda tega kliče nova služba in ravno sedaj odhaja iz učiteljstva ljubljanskega.

Društvo v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam je tedaj popolnoma prestrojeno in bode se z novimi močmi oživljalo.

Dragi kranjski učitelji! sedaj pokažimo, da nam je za se in za svoje pa tudi za svojo lepo bratovščino kaj mar. Pristopimo vsi od prvega do zadnjega k temu društvu, kajti naš bode dobiček!

Po tem zboru pričelo se je

zborovanje učiteljskega društva za Kranjsko.

Zraven družabnikov, ki jih je bilo čez 100, vdeleževali so se tega zbora tudi preč. in slavni g. g.: stolni proš dr. Kr. Pogačar, dr. Jan. Bleiweis, dr. A. Jarc, K. Legat, vodja Hrovat, prof. A. Zamejec, prof. A. Lesar in proti koncu poslalil je zbor tudi prvi svetovalec deželne vlade prevzv. knez L. Meternich, kterega je k zboru spremljal deželne vlade svetovalec g. J. Hočevar. Imenovani prevzv. knez pozdravil je zbrane učitelje v imenu c. k. vlade, in je izrekel veselje in zadovoljnost nad tem zborom, zaterdovaje, da je vladi šolstvo in učiteljstvo gotovo vedno kot prva skerb na srcu.

Povernik A. Praprotnik začénja zbor s tem-le ogovorom:

Dragi bratje učitelji!

„Minulo je dve leti, kar smo kranjski učitelji pervikrat prosto zborovali v glavnem mestu naše dežele in smo zraven drugih svojih potreb naredili tudi načert za učiteljsko društvo za vso Kranjsko, ktero se je potem začénjalo z novim letom 1869. in za terdno vstanovilo pri prvem občnem zboru 31. marca ravno tega leta. Po društvenih pravilih ima to društvo vsako leto svoj veliki ali občni zbor. Po sklepu zadnjega občnega zbora 31. marca preteč. l. je veljal tisti vstanovni zbor ob enem tudi za občni zbor o jesenskih šolskih praznikih za tisto leto; letošnji današnji zbor je tedaj drugi občni zbor po §. 13. društvenih pravil.

Poznate me že deset let kot svojega tovarša, in lahko mi verjamete, če rečem, da me prav iz dna svojega serca vselej veseli, pred sabo videti število svojih častitih tovaršev in verlih bratov, s kterimi že več let združeno obdelujemo terdo ledino na milem domačem šolskem zemljišču, med temi tudi mož, čigar vtrujeno čelo se že ger-

*) Pravila ta, so dobile vse ljudske šole na Kranjskem.

Vredn.

banči od potů, ki jim ga vzrokuje mnogoletno težavno delo. Vsem tedaj — starim in mladim sodelalcem priserčno rečem: Bog vas sprejmi — dobro došli k našemu zboru!

Naš pesnik pravi: „Zakon nature je tak, da iz malga raste veliko“. Tudi naše društvo je obsegal ta zakon nature. Malo prijateljev nas je bilo, ki smo v sebi čutili nagib in pogum, da bi z združenimi močmi pomagali domačemu šolstvu in svojemu zapuščenemu stanu. Ta misel pa je kakor električna hitrost šinila po vsej deželi, ter budila nam vedno več novih vdeleževalcev. Skerbeti moramo, da bode ta električni tok oživiljal se v pravo iskro, ki bode vedno bolj plamtela v našem društvu — in da bode ta scasoma prava svetlogoreča bakla ali svetilka in še celó vseoživljajoče svetlo solnce, ktero bode nam v tužnih sedanjih časih obsevalo naša pota in ogrevalo naša dela, ter dajalo rodovitno rast vsemu našemu početju. Iz tega društva naj bi lila vedno nova moč in nova veselost v vtrojene ude, tako, da se bodo z združenimi močmi premagale vse težave in da učiteljskemu stanu vendar skoraj prisveti boljša prihodnost. Kar zadeva naš učitelje, naj nas vodi misel, da kolikor bolje in pridnejše od prve učiteljske izobraževalnice do zadnje vaške šole v deželi bode delalo se za povzdigo šolstva in učiteljstva, toliko bližji bode namerek naše boljše prihodnosti. In v tem smislu začénjam današnje drugo občno zborovanje“.

Za tim poroča o tem društvu tako-le:

Učiteljsko društvo za Kranjsko, ki se je za trdno ustanovilo pri prvem vstanovnem zboru 31. marca l. 1869., je imelo zraven tega zbora do sedaj že pet odborovih sej, pri katerih so se te le bolj važne stvari obravnavale: 1) kako naj bi se sestavil prvi imenik ljudskih učiteljev na Kranjskem. Ta imenik je uč. društvo tudi dalo na svetlo, in ga je razposlalo vsim č. g. g. udom; 2) kako naj bi se pridobilo govornikov za prostovoljne znanstvene reči, ki segajo v šolski poduk, izrejo i. t. d. Želja ta in prošnja, da bi se po nameni uč. društva ustanovile znanstvene skupščine priobčena bila je v „Tov.“ 10. maja l. 1869., a žalibog, nihče se dosihmal še ni oglasil, da bi prevzel kako boljšo razpravo o tej in uni reči, in znanstvenih shodov tedaj še do danes ni bilo. 3) Učiteljsko društvo je pripomoglo, da se je društvo v pomoč vdovam in sirotam na Kranjskem po sedanjih okoliščinah prestrojilo, da so se sestavila in poterdila nova pravila, da so se vredile in naznanile gospodarskvene zadeve tega društva i. t. d. To društvo bode sedaj novo oživljeno dajalo ne le učiteljskim vdovam in sirotam, temuč tudi učiteljem samim o času potrebe lepe pomoči. 4) Pomenkovalo se je o telovadbi v ljudski šoli in društvo je sprožilo in pripomoglo, da je slavna vlada dala letos že lepo priliko, da se učitelji z dežele morejo v mestu praviloma učiti tega nauka. 5) Govorilo se je, kako naj bi se v ljudski šoli pospeševalo lepo in ročno pisanje, in se je nasvetovalo, kakšni naj bi bili pisni zgledi za vaje v pisanji na prvi stopnji v „Slovenskem Abecedniku“. 6) Vprašanja, ktera je društvo še pretehtevalo in odgovarjalo, so bila: a) vladni dopis 14. maja preteč. l., zadevajoči g. Haberleithner-

jev načrt za telovadstvo; b) vladni dopis 8. febr. t. l. o Matični knjižnici „Nauk o telovadbi“; c) dopis deželnega odbora, v katerem se je vprašalo zastran spremembe šolskega leta in počitnic; d) vladni dopis — načrt za novo postavo o okrajnih in deželnih učiteljskih zborih. 7) Družbini odbor je poskerbel, da se je z drugim (današnjim zborom) napravila tudi razstava učnih pripomočkov, ktera je zopet prva te verste na Kranjskem. Pri tem delu so se posebno vdeleževali g. g. Fel. Stegnar, Jan. Lapajne in Fr. Gerkman, katerim moram javno hvalo izreči. Tudi naši bukvarji g. Giontini, Češko-Til, Gerber so pripomogli, da je bilo to mogoče. Ta razstava bode danes in jutri še ves dan odpertá od 8 — 12 in od 2 — 6 popoldne, ktero naj vsi učitelji, kateri so tukaj, pazno ogledujejo, in naj si posamesne stvari zapominjajo za čas, kekar jim bode mogoče to pa uno reč napraviti ali komu nasvetovati. Razstava je toliko važnejša zato, ker tu vsak vidi in se sam prepriča, ktera reč je za ta ali uni nauk dobra in kje se dobi. Tudi neudom — vsem šolskim prijateljem je ta razstava odpertá. 8) Učiteljsko društvo je posebni darežljivosti gospoda deželnega poglavarja bar. Konrada Eybesfelda, dobilo iz Pflügelrove zapuščine 100 gold. za knjigarnico. Ta blagi dar se je prav dobro obrnil za vezanje starih knjig in časopisov, ktere udje sedaj še le morejo prav rabiti, pa tudi za napravo novih dobrih pedagogičnih knjig. Nakupilo se je več prav primernih knjig za šolstvo in učiteljstvo.

Knjigarno, ktero je lepo vredil knjižničar g. Fr. Raktelj, šteje sedaj že čez 300 zvezkov prav dobrih pedagogičnih stvari.

Časopise ima društvo sedaj te-le: „Der österr. Schulbote“, „Allg. österr. Schulzeitung“ (Spitzer), „Schulzeitung für Innerösterreich“ (Graz), „Die Volksschule“, „Musik- u. Literaturblatt für Volksschullehrer u. Schulfreunde“, „Verordnungsblatt für den Dienstberreich des Ministeriums für Cultus und Unterricht“, „Slovenski Gospodar“, „Uč. Tovars“, „Šolski prijatelj“ (hervaski) in „Školnik“ (češki).

Knjigarnica in časopisi se do sedaj (ker društvo še nima svoje sobe) shranjujejo v I. mestni šoli pri sv. Jakobu, kjer jih vsak ud more povoljno videti in si jih izposojevati.

Iz tega se vidi, da je družbin odbor prvo društveno leto delal po svoji moči in da je mnogo storil za izverševanje naloge, ktero si je naše društvo postavilo na čelo namreč: združevati vse ljudske učitelje na Kranjskem, da duševno in materijalno napredujejo in da se ljudske šole na Kranjskem vsestransko boljšajo in pravice ljudskih učiteljev na vse strani zavarujejo in branijo. Kar pa se do sedaj zavaljo mnogih zaprek ni moglo izveršiti ali saj popolnoma dognati, naj č. g. g. udje sprejmejo dobro odborovo voljo, ktera gotovo nikdar ni pešala ne vkupnemu soglasji, ne pri posamnih udih.

Za tim sporočilom sporoča društveni blagajnik g. Močnik o stanu tega društva. Učiteljsko društvo za Kranjsko šteje 26 udov iz Ljubljane in okolice, ki plačujejo po 2 gold. na leto in 80 vnanjih, ki plačujejo po 1 gold. letnine. Gotovega denarja ima društvo 130 gold. 34 kr. in v dolgovanju na vpisnini in letnini 123 gold. Od 30. marca

preteč. l. do 20. sept. t. l., t. j. od zadnjega občnega in vstanovnega zbora je bilo stroškov za časopise in druge društvene potrebe 145 gl. 6 kr. Za prihodnje leto so stroški cenjeni na 106 gold. 19 kr. Blagajnik potem ude, ki so še kaj na dolgu, prijazno opominja, da naj bi kmali svoj dolg plačali, kajti račun na papirji brez denarja nima veljave.

Na versto pride vprašanje: kako naj se v sedanji novi „Slovenski Abecednik“ vversté pisni zgledi, po katerih bi se učitelji in učenci ravnali pri podučevanju v branji in pisanji ob enem?

Zapisnikar g. Fr. Gerkman prebere vladni dopis, v katerem se učiteljskemu društvu ukazuje, da naj se stavi in predlaga načert za take pisne zglede v „Abecednik“, ter nasvetuje: pisne čerke v „Abecedniku“ naj se namestijo brez druge premembe z lepimi vrezanimi čerkami; obliko teh novih čerk pa naj odbor določi. Take lepe pisne (v jeklo vrezane) čerke bi tudi služile učencem za pisne zglede, in bi prav posebno koristile v šolah po deželi, kjer se po več razredov ob enem podučuje. Sprejme se ta nasvêt.

G. Jos. Levičnik želi in nasvetuje več prememb v prvem delu sedanjega „Abecednika“, in odboru izroči svoj pismeni načert.

G. Fel. Stegnar govori o drugi točki — o starih in novih šolskih knjigah — nekako tako-le:

Novi učni red za ljudske šole (po nemški: Schul- und Unterrichtsordnung) je zraven državne postave dué 25. maja 1868 in dué 14. maja l. 1869. naj imenitnejša naredba v našem šolstvu. Ta učni red (po ukazu 20. avg. t. l.) bode začasno že veljal letošnje šolsko leto. Ne bodem pretresoval tega dobro preudarjenega učnega reda, kajti preudarjali so ga možje, od katerih se sme reči, da so možje šolski, katerim so dejanska vodila prvo — potem še le teoretična.

Omenjati hočem le pomočkov, kateri bi nam služili in pomagali, da bi se vresničevale namere, ktere si pri nauku stavi učni red. Pomočki pa so dvojni, in sicer pred vsemi tisti, ktere se učencu dajo v roke — in to so šolske knjige. Naštejmo jih!

1) Knjige za kersčanski nauk bodo nam že preskerbeli naši duhovni gospodje, kateri so vsigdar skerbili za ljudsko šolo.

2) Pri nauku v jeziku učni red pravi, da na Kranjskem, kjer se k nauku prišteva tudi drugi deželni jezik (§. 6 derž. šolske postave) naj deželna šolska gosposka določi, koliko in kako naj se uči ta drugi jezik. Vprašam tù; kateri jezik je pri nas drugi deželni jezik (zweite Landessprache)? Menim da je v vsaki deželi vendar prvi jezik tisti, kateri se govori sploh v deželi in to je pri nas naš materni jezik — slovenski. Da se učitelji tedaj o tem ne bomo motili, določimo to danes, in recimo, da je po vseh pedagogičnih in naravnih postavah prava pot taka, po kateri se učenci v domačem jeziku uče vseh potrebnih šolskih nauk in da se tudi na podlagi domačega jezika vadijo tujega t. j. nemškega, laškega i. t. d. Učenci v malih šolah naj se vseh nauk uče v domačem jeziku. Za domači jezik imamo sedaj dobre šolske knjige, in sicer: nove stenske table, Abecednik (slovenski), Prvo in Drugo berilo,

Slovensko slovnico za pervence, Spisje za slovensko mladino (oboje Praprotnikovo), Ponovilo potrebnih nauk za nedeljsko šolo i. t. d. Potrebovali bi za sedaj le še malo zbirko prozaičnih in pesniških zgledov (prosaische u. poetische Musterstücke), kateri naj bi se prav skerbno nabrali iz našega že precej bogatega slovstva in naj bi se vredili za ljudsko šolo.

Za večrazredne (ali sedanje glavne) šole, kjer se uči tudi drugi deželni jezik — t. j. nemščina, naj bi veljale za naj boljše vse tiste knjige, v katerih se tuji jezik uči s pomočjo domačega, pa ne tako, kakor se je pred nekaj leti pri nas godilo, da se je tuji jezik učil v tujem učencem nerazumljivem jeziku. V ta namen imamo te le knjige: Slovensko-nemški Abecednik, Perva nemška slovnica in Druga nemška slovnica, in to je vse. Praktična slovensko-nemška gramatika je menda šla za vselej počivat. Za ta nauk t. j. za nemški jezik v slovenskem učnem jeziku potrebovali bi več šolskih knjig na izbiro. Naj bi se sestavila taka knjiga po načrtu dosedanje gramatike, da bi se vsa poglavitna vodila učila samo le po mnogih mnogih vajah. Vaje, t. j. naloge, ki so v prvi in drugi slovensko-nemški slovnici se mi zdí nekako preplitve in premalo razširjene. Za višji razred ljudskih šol kaže nam „Katalog des k. k. Schulbücher - Verlages“ na Dunaju, da sedaj pride (in je že v tisku) na svetlo „Slovenisches Sprachbuch für die oberen Klassen“. Kakšen bode ta „Sprachbuch“, to bomo videli. Sicer obžalujem, da se šolske knjige, ki se pišejo za naše šole, ne dajo tudi v presojo našim veščakom ali zvedencem v šolstvu. Mož, ki piše in sestavlja take knjige, je mogoče, da je prav dober slovnicar, verl domoljub, toda šolski mož ni. Pot pri tem bi bila boljša ta, da bi namreč šolski zvedenci sestavljali šolske knjige — za njimi pa jih končno izverševali slovnicarji.

3) Za številjenje nimamo še dosti domačih knjig. „Računica“ in „Navod iz glave poštovati“ ste naj boljši knjige te verste, toda že stari, treba bi bilo, da bi se po duhu novejšega časa prestrojile in dostavile. Za višji razred ljudskih šol pa bi potrebovali po sedanjí dr. Močnikovi knjigi „Uebungsbuch“ nove v slovenskem jeziku.

4) Potrebovali bi knjige za učence za nauk v prirodopisju in za poznanje prirode — za nauk v zemljepisju in zgodovini, za nauk v gospodarstvu za možko in žensko mladost posebej.

5) Potrebovali bi lepíh pesem za učence in sploh za bolj odraslo mladost. Tudi bi bilo prav, da bi se učenci vadili po glaskah (notah) peti, kar bi učitelju ne prizadajalo toliko truda, kolikor bi mu take vaje dajale dobrega vsepeha pri petju.

Vse knjige, kar nam jih še manjka za šolo, bi se lahko sestavile po sedanjih večjih delih, ki jih imamo že v slovenskem jeziku. Spišovanja in sestavljanja pa naj bi se vselej vdeleževali tudi šolski možje, t. j. taki, ki so že podučevali v šoli ali še podučujejo. Da bi se pa šolske knjige hitreje spisovale, naj bi učiteljsko društvo povabilo pisatelje, kateri bi spisovali naj potrebniše knjige za učence. Dobri rokopisi naj bi se tudi plačevali. Sprejme se ta nasvet.

G. F. Lapajne se o tem strinja z mislimi svojega predgovor-

nika in želi, da bi se v večrazrednih šolah bolj učilo na podlagi maternega jezika.

G. L. Tomšič pravi, da se nove knjige o številjenji za ljudsko šolo (po dr. Fr. Močniku) že poslovenjujejo.

G. M. Močnik pravi, da je to, kar sta g. g. Stegnar in Lapajne o spisovanji novih knjig nasvetovala, prav lepo — a vidi se, da imata pred sabo le vzor (ideal), do kterega se ne pride tako hitro. Mladi sposobni učitelji naj le prav pridno spisujejo dobre šolske knjige; vlada jih bode gotovo rada zalagala in tudi plačevala. Kar se pa tiče prve slovensko-nemške slovnice, pa se je sicer vprašalo o njej svet kranjskih učiteljev, a ravnalo se ni po njihovih svetih. Vedeti pa tudi moramo, da si dobri učitelj tudi s slabimi šolskimi knjigami vé pomagati, in da dobra šolska knjiga ne pomaga dosti učitelju, ki ne vé z njo ravnati.

O tretji točki: o razmeri med ljudskimi in srednjimi šolami govori g. M. Močnik, pojasnjuje drugi namerek ljudske šole, t. j. kot pripravnice za srednje šole, primerja sedajnost s preteklostjo, ter omenja ukaza sl. ministerstva za bogočastje in uk dné 14. marca t. l., št. 2370, ki določuje, da učenci stopivši v I. razred sedanjih srednjih šol ne potrebujejo spričala ljudske šole, samo da opravijo sprejemno vprašanje, ter se boji, da bi pri takem brezozirnem ravnanju tudi skozi reščeto ne padla marsiktera bistra glavica; nasvetuje tedaj, da bi se k takim spraševanskim komisijam jemali tudi veččaki iz med ljudskih šolskih učiteljev.

G. deželni šolski nadzornik dr. Jarc razlaga, da se ta min. ukaz popolno vjema z novo učno osnovo za ljudske šole, ker tu ni določeno, iz kterega razreda naj bi se učenci jemali v srednje šole; tudi učence iz male kmečke šole more prestopiti v srednjo šolo, samo, da opravi zapovedano spraševanje. Ljudskim šolam pa bode to spodbudba, da se bodo skušale, ktera bode izučevala boljše učence za srednje šole, t. j. take, ki bodo sprejemno spraševanje dobro opravljali in tudi potem spešno napredovali. Pri vsem tem pa se pri sprejemnem spraševanju ne bode toliko in še celó ne tirjalo čez moči učencev. Prav pa je, da se o tem oglašé tudi ljudski učitelji, da se bode vedelo, kaj o tej stvari mislijo.

Sprejme se g. Močnikov predlog.

Pri posamesnih nasvetih se oglasi g. Gerkman in toži, da učitelji po deželi dostikrat ne dobivajo redno svoje plače, in da se njih pritožbe posebno pri nižji gosposki le prerade odkladajo tako, da pogosto mine mesec za mesecem in tudi leto in dan preden učitelj kaj pritožari. On tedaj nasvetuje, da naj bi se slavna vlada prosila, da bi svojim podložnim nižjim uradom naročila, da bi se vloge in prošnje o učiteljski plači hitreje reševale, kakor dosihdob.

Na to odgovarja svetovalec deželne vlade g. Hočevvar, in pravi, da vlada, kakor hitro dobí in začuje kake pritožbe o učiteljskih zadevah, se gotovo ne obotavlja, temuč, kar ji je moč gleda na to, da se učiteljem pomaga v zadregi; a večkrat pa so učitelji tudi sami krivi, da se njihove vloge ne morejo urno reševati, ker so premalo jasne in

nepopolnoma, ker se v njih ne razločuje, kje in kako in od ktereга časa učiteljem plača zaostaja. Večkrat se morejo te okoliščine še le pozvedovati, in tako mine res marsikterikrat več časa, preden se za učitelja more kaj storiti. Učitelji naj se tedaj pri svojih pritožbah o plači natanko sklicujejo na svoje fasijone, in naj vselej na tanko določujejo, od kedaj, koliko je dolga i. t. d. Vlada bode gotovo nemudoma spolnovala svojo dolžnost.

Potem poprime tudi vzviž. knez Meternih besedo in zboru zagotavlja, da so šolske stvari, zlasti pa pritožbe učiteljev zmiraj v prvi versti med vladnimi opravki, ter izreka upanje, da se bode šolstvo, ko učitelji kažejo toliko gorečnosti, gotovo v deželi kmali lepo povzdigovalo, ter obžaluje, da ne more dalje biti pri tem zborovanju.

Na versti je volitev pervosednika, za ktereга se enoglasno izvoli A. Praprotnik; za blagajnika izvoljen je g. M. Močnik, v odbor pa so izvoljeni g. g.: Belar, Gerkman, Govekar, Lapajne, Raktelj, Stegnar, dr. Juri Šterbenec in Ivan Tomšič.

Predsednik se lepo zahvaljuje za zaupanje, ki mu ga učitelji že več let tako lepo skazujejo, ter obeta, da bode, kakor do sedaj, tako tudi v prihodnje še z novejšimi in krepkejšimi močmi delal za napredek milega domačega šolstva in učiteljstva, ter prosi, da bi ga pri vsem tem prizadevanji podpirali tudi udje, da se združeno doseže pravi namerek in enkrat pride pri učiteljih na boljše. Učitelji naj bi se ravnali po besedah našega rajncega Slomščka, ki je rekel: „Naj veljá, kar rado, nebesa morejo biti naša!“ Tudi učitelji naj združeno sklenejo in rečejo: „Naj veljá, kar hoče, priti moramo do boljšega — do svoje boljše prihodnosti v duševnem in materijalnem stanju!“

K sklepu se pervosednik še lepo zahvaljuje za čast in vdanost, ki so jo nam mnogi slavni gospodje kazali v tem, da so prišli k učiteljskemu zboru in poslušali učiteljske priteženge.

G. deželni šolski nadzornik dr. A. Jarc prav s prijazno besedo obeta, da bode on po svoji moči vselej iz serca rad pripomogel, in vse storil, kar koli bode učiteljem in šoli na dobiček in blagor.

Pervosednik sklene zborovanje s povzdignjenim klicem: Zborovanje svoje sklenimo s tem, da naj iz zvestih učiteljskih serc pride gorka želja, ki jo naj glasno trikrat razodenemo: „Slava našem presvetlemu cesarju Francu Jožefu Pervemu!“

S tem drugim zborom učiteljskega društva za Kranjsko je bila (kakor je bilo že v sporočilu omenjeno) sklenjena tudi lepa razstava učnih pomočkov, ktera je bila prva te verste na Kranjskem. Učitelji in prijatelji šol so jo z velikim veseljem ogledovali in hvalili to dobro misel učiteljskega društva. Več o tej razstavi bomo govorili v prihodnje.

Opoldne so se učitelji združili k skupnemu kosilu v novi Tavčarjevi gostilnici, kjer se je verstila marsiktera ganljiva napitnica in zdravljica. Učitelji so šli vsak sebi z naj boljšim upanjem v boljše svojo dobo. Bog jo daj!